

הנחיות להוראת המצגת:

יום הזיכרון ליהודי אתיופיה שנספו בדרכם לישראל

קהל יעד: כיתות ה-ו

רקע:

יום הזיכרון ליהודי אתיופיה שנספו בדרכם לישראל מצוין ביום ירושלים, כ"ח באייר, לזכר כ-4000 מיהודי קהילת "ביתא ישראל" שנספו במהלך המסע לארץ ובהמתנה לעלייה במחנות הפליטים בסודאן.

בשנת 2007 הוקם בהר הרצל אתר הנצחה לזכר יהודי אתיופיה שנספו בדרכם לישראל, בשיתוף פעולה בין ההסתדרות הציונית העולמית, המשרד לקליטת עלייה ומשרד הביטחון. על האנדרטה במקום חקוקים שמותיהם של 1,388 נספים ששמותיהם אומתו.

טקס יום הזיכרון נערך ליד האנדרטה בנוכחות נציג ממשלת ישראל ונשיא המדינה הנושאים דברים, ומשתתפים אחרים מתפללים ושרים מזמורים.

יום הזיכרון ליהודי אתיופיה מצוין במערכת החינוך ובתנועות הנוער. במאי 2015 התחילה החברה למתנ"סים לקיים את מיזם "סיפור על הדרך", שבמסגרתו מספרים בני הקהילה את סיפור המסע שלהם ארצה במפגשי סלון אינטימיים בכל רחבי הארץ. פעילות זו מלמדת על יום זיכרון זה ומעודדת אמפתיה כלפי בני הקהילה בשל המסע הקשה שחוו בדרכם לארץ ישראל וקשיי הקליטה שעימם התמודדו.

מטרות:

1. לציין את יום הזיכרון ליהודי אתיופיה שנספו בדרכם לישראל.
2. להעלות את מודעות התלמידים לקשיים שעימם התמודדו יהודי אתיופיה במהלך העלייה לישראל ולאחריה.
3. לפתח אמפתיה למצבם ולמצוקותיהם של העולים מאתיופיה (קשיי קליטה, גילויי גזענות, קושי בשפה, מצב סוציו-אקונומי).

מהלך ההוראה:

שקופית שער:

שקופית זו מציגה את נושא השיעור.

שקופית 2: סקר כיתתי

בשקופית זו נערוך סקר כיתתי, ובאמצעותו נברר אם התלמידים והתלמידות שמעו על יום הזיכרון ליהודי אתיופיה שנספו בדרכם לישראל.

אם יש תלמידים שהוריהם עלו מאתיופיה, בקשו מהם לספר את הידוע להם.

שקופית 3: המסע לארץ ישראל

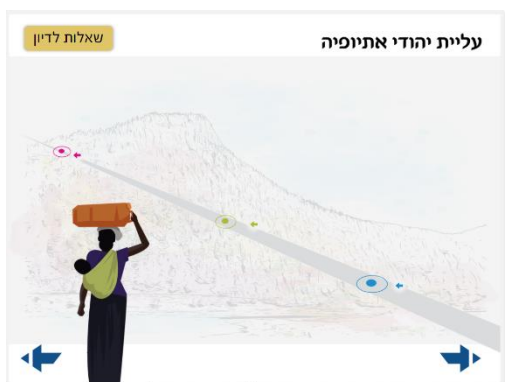

בשקופית זו נצפה בסרטון ונאזין לשיר: "המסע לארץ ישראל".

הנחו את התלמידים לכתוב במהלך הצפייה וההאזנה לשיר, שלושה קשיים שהעולים נאלצו להתמודד איתם בדרך. לאחר מכן בקשו מהתלמידים לספר מה הם הקשיים שכתבו ואיך הם הרגישו בזמן הצפייה וההאזנה.

הקשיים שעיימם התמודדו יהודי אתיופיה בדרך לישראל היו: רעב, מחלות, התקפות שודדים ועוד. תנאי התברואה הקשים במחנות הפליטים שבסודן היו גורם התמותה העיקרי, שכן הם הביאו להתפרצות מגפות קטלניות.

שקופית 3: עליית יהודי אתיופיה

בשקופית זו ציר זמן לחיץ המציג את המסע של יהודי אתיופיה משנות ה-80 (מסע העלייה) ועד לשנת 2007 – שבה התקבלה ההחלטה להקים אתר הנצחה לזכר יהודי אתיופיה במתחם הר הרצל בירושלים.

התאריך הנבחר, יום ירושלים, מסמל את החיבור העמוק בין יהודי אתיופיה לירושלים, ואת הכמיהה שלהם לזכות ולהגיע אליה.

לחצו על הנקודות מימין לשמאל וקראו את המידע. לאחר מכן נהלו דיון כיתתי בעזרת השאלות האלה:

1. לדעתכם, מדוע קבעו את יום הזיכרון ליהודי אתיופיה שנספו בדרך לישראל דווקא ביום ירושלים?
2. איזה עוד צמד של אירועים "שמח ועצוב" אתם מכירים?

שקופית 4: יהודי אתיופיה מספרים

בשקופית זו נבצע עבודת חקר בקבוצות. חלקו את הכיתה לקבוצות של עד ארבעה תלמידים. הנחו אותם לסרוק את הקוד, לבחור סיפור עלייה אחד ולהשיב במחברת על השאלות האלה:

- עם אילו קשיים נאלצו המרואייין או המרואיינת להתמודד באתיופיה?
- מדוע בחרו המרואייין או המרואיינת לעלות לארץ ישראל?
- תארו את החוויה ואת ההרגשה של המרואייין או המרואיינת בארץ ישראל?

שקופית 5: הסיבות לעלייה לארץ ישראל

בשקופית זו ננסה להבין מה הן הסיבות לעלייה לארץ ישראל לפי עדותו של יעקב גונצ'ל. קראו את העדות בקול ונהלו דיון כיתתי בעזרת השאלות האלה:

1. לפי יעקב גונצ'ל – מאיזו סיבה הוא ובני משפחתו רצו לעלות לארץ ישראל?
2. על מה הוא מתקומם?
3. לדעתכם, מדוע הוא מרגיש כך?

שקופית 6: לסיום

בשקופית זו נסכם את השיעור. נבקש מהתלמידות ומתלמידים לחשוב מה כלונו יכולים לעשות כדי לעזור בקליטה של עולות ועולים חדשים